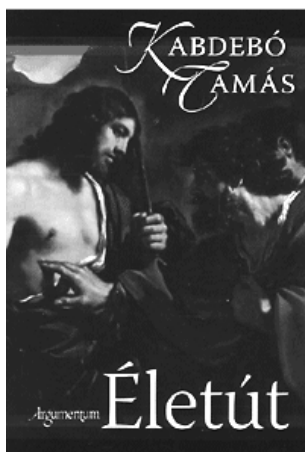

Kabdebó Tamás: Életút

**Argumentum Kiadó
Budapest, 2007
106 oldal, 2000 Ft**

A száműzetésben működő magyar író ősképe Mikes Kelemen, aki még „egyedül hallgatta tenger mormolását”.

Két és fél évszázaddal későbbi utódai már annyian voltak, hogy valósággal külön tagozatát képezték a magyar irodalomnak, és néhányan közülük a róla elnevezett Mikes Kelemen Kör is megalapíthatták.

Ez a „tagozat” javarészt olyan ötvenhatos menekültekből formálódott ki, akiket írói, költői pályájuk kezdetén ért a forradalom, ennek aktív részeseivé váltak, majd a bukása után, főként a megtorlástól való jogos félelmükben, elhagyták az országot, és pályájuk idegen földön teljesedett ki.

Kabdebó Tamás ennek az írócsoportnak az egyik legmarkánsabb, leginkább sokoldalú, és napjainkra már az anyaországban is szélteben ismert és kedvelt alakja.

Életének bő hét évtizedéből az utóbbi öt évtizedet Kabdebó idegenben, angol nyelvi környezetben töltötte, itt ért költővé, íróvá, fordítóvá és tudóssá. Azt se lehet mondani, hogy *Életút* című könyvében mostohán bánik ezzel a mozgalmas időszakkal, amely alatt tanulmányait bevégzi, eg-

zisztenciát és családot teremt angol földön, megtalálja a könyvtárosi pályát, egyre többet ír és fordít, szervezi és műveli a magyar költészet értékeinek angol nyelvű megismertetését, tudományos ténykedése kiteljesedik, új és egyre fontosabb beosztásai során újabb hazát szerez, Írországot, és újabb családot alapít, végül sikeresen megküzd a veszélyes betegséggel. Mindezek során bejárja Európát és megfordul a két amerikai kontinensen, számtalan fontos és érdekes emberrel teremt kapcsolatot, idegennel és emigrációs vagy hazai magyarral; az idők során egyre enyhül politikai kirekesztettsége, mind többet járhat és jár is haza, a rendszerváltás óta pedig íróként is hazatért, itt jelennek meg újabb és újabb könyvei, valamint az emigrációban megjelent művei új, hazai kiadásban.

Ám kissé más lesz a kép, ha a mennyiségi arányokat nézzük. Erre a fél évszázadra a kis könyv terjedelmének nem egészen a fele jut, a bővebbik fél fedi le az élet első huszonnégy esztendejét. Ezen igazában nincs mit csodálkoznunk, minden életútnak általában ez az igazán döntő, formáló időszaka, megérdemli a koncentrált figyelmet. Különösen áll ez Kabdebó Tamásra, akinek bajai gyermekkorra, a Duna és a természet bűvöletében eltelt, az imádott anya korai halála ellenére is boldog gyermekkorra oly maradandóan befolyásolta habitusát, a vizekhez, az úszáshoz és horgászathoz való kötődését; innen egyenesen vezet az út a Dunával való szenvedélyes kapcsolatához és életműve csúcsához, a *Danubius*, *Danubia* regénytrilógiához.

Hasonlóképpen elhatározó élmény volt számára az 1956-os magyar forradalom, amelynek kavargó eseményeiben maga is személyes részt vett, és amelynek az emléke soha nem szűnt meg számára ihletforrás és tudományos vizsgálódás tárgya lenni.

A forradalom jelentőségét a maga életében a szerző azzal kívánta nyomatékozni, hogy könyvébe változatlan szöveggel beiktatta az 1970-ben írt „Forradalmi napló”-ját. Ez persze szíve joga egy írónak, de véleményem szerint itt nem volt igazán szerencsés választás. A nem egészen két heti időszakra szánt 58 oldal, a könyv terjedelmének majdnem egyharmada akkor is aránytalanul hatna ebben az önéletírásban, ha a forradalom valóban legfontosabb eseményeiről nyújtana tanúságtételt. Ennek híján és a kontraszt révén csak erősödik az az érzés az olvasóban, hogy a könyv második fele néhol nem más, mint kissé sietős számbavétele egy fontos és tartalmas élet tényeinek, és hogy jó volna, ha Kabdebó Tamás még egyszer rászánná magát, és hasonló élményszerűséggel, színesebben és reflexívebben mesélné el élete későbbi epizódjait is.

Tótfalusi István

